

Bu sayımızda

**Müasir təlim
texnologiyaları
tarixin tədrisində**

→səh.8

**PISA-nın növbəti
tədqiqatına hazırlıq
başlayıb**

→səh.9

**Direktor olmaq
istəyənlər**

→səh.10

**Böyük
sahibkara çevril**

→səh.11

Beynəlxalq rəqabətliyin artırılması üçün

Ali təhsil sistemi yeni
hədəflərə istiqamətlənir

Noyabrın 16-da Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyin artırılması üzrə Dövlət Proqramı" qəbul edilib. Proqrama uyğun olaraq müxtəlif qurumların üzərinə ayrı-ayrı vəzifələr qoyulub. Həmin vəzifələrin yerinə yetirilməsində koordinasiya Təhsil Nazirliyinə həvalə edilib. Dövlət Proqramının icrası ilə əlaqədar olaraq, xüsusi idarəetmə qrupunun formalaşdırılması nəzərdə tutulub. Həmin qrup sənədin əhatə etdiyi illər ərzində tədbirlər planının yerinə yetirilməsinə, ümumiyyətlə, proqramın idarə edilməsinə nəzarət edəcək. Növbəti aylar ərzində idarəetmə qrupunun fəaliyyəti ilə bağlı təkliflər hazırlanıb təsdiq üçün təqdim olunacaq.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov bildirib ki, "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyin artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın icrası ilə bağlı Təhsil Nazirliyinin üzərinə böyük vəzifələr qoyulub və bu məsuliyyətin öhdəsindən layiqincə gələ bilmək üçün qurum bütün səylərini birləşdirəcək.

→Ardı səh.6

Elmdə varislik və müasirliyin vəhdəti

Noyabrın 22-də Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində qələbəlik idi. 500-dən çox gənc alim və tədqiqatçı bu-raya apardıqları tədqiqatlar haqqında, bir növ, hesabat verməyə gəlmişdi. Universitetdə doktorantların və gənc tədqiqatçıların növbəti XXII Respublika elmi konfransının açılış mərasimi keçirildi.

Konfransda təhsil naziri Ceyhun Bayramov, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti Akif Əlizadə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun icraçı direktoru Elçin Babayev, ali təhsil müəssisələrinin rəhbərləri, respublikanın tanınmış alimləri, doktorantlar və gənc tədqiqatçılar iştirak ediblər.

Konfrans çərçivəsində öncə ADPU-nun məzunları olmuş akademiklər Yusif Məmmədəliyev, Zahid Xəlilov, Həsən Abdullayev adlarını daşıyan auditoriyaların açılış mərasimi keçirilib. Mərasimdə ümummilli lider Heydər Əliyevin 95 illik yubileyinə həsr edilmiş riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika üzrə olimpiadaların qaliblərinə diplomlar təqdim edilib.

Elmi konfransı giriş sözü ilə açan ADPU-nun rektoru Cəfər Cəfərov gənc alimlərin ilk sınaq meydançası olan bu tədbirin ADPU-da keçirilməsinin universitetə göstərilən diqqətin ifadəsi kimi dəyərləndirib. Bildirib ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr

edilmiş konfransın elmdə varislik və müasirliyin vəhdəti baxımından xüsusi əhəmiyyəti var. Rektorun sözlərinə görə, ötən 100 il ərzində Azərbaycan elmi böyük inkişaf yolu keçib və bu prosesdə ADPU-nun da öz töhfəsi olub. Rektor bu zəngin tarixi irsin onların üzərinə böyük vəzifələr və məsuliyyət qoyduğunu deyib. Müəllim peşəsinə böyük qiymət verən ümummilli lider Heydər Əliyevin cəmiyyətin gələcək tərəqqisi bir çox cəhətdən indi gənclərimizə nəyi və necə öyrədəcəyimizdən asılı olacaqdır fikrini xatırladan natiq bu böyük şəxsiyyətin Azərbaycan cəmiyyətinin bütün sahələrində, o cümlədən elm və təhsilin inkişafındakı xidmətlərinin öyrənilməsi və

təbliğinin xüsusilə gənc tədqiqatçıların əsas vəzifələrindən olduğunu vurğulayıb. Rektor qeyd edib ki, 2021-ci ildə 100 yaşını qeyd edəcək ADPU-nun strateji inkişaf planında universitetin missiyası pedaqoji sahədə tədqiqatların əsas mərkəzi kimi ifadə edilib.

Ölkədə elmin inkişafı üçün yaradılan münbit şəraitdən danışıq professor C.Cəfərov Prezident İlham Əliyevin apardığı davamlı inkişaf siyasəti, təhsilə göstərdiyi qayğı, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın bu işləri şəxsi nəzarətdə saxlamasını təhsil və elm ictimaiyyəti üçün tarixi bir fürsət adlandırdı.

→Ardı səh.10

Çin hökumətindən peşə təhsilinə dəstək

Noyabrın 22-də Abşeron Binə Peşə Liseyində Çin Xalq Respublikası Hökuməti tərəfindən həyata keçirilən "Peşə Tədris Mərkəzinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi" texniki yardım layihəsi çərçivəsində götürülmüş avadanlıqların təqdimatı mərasimi keçirilib.

Tədbirdə təhsil nazirinin müavini İdris İsayev, Çin Xalq Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Vey Cinhua, Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin əməkdaşları, eləcə də bir sıra peşə təhsili müəssisələrinin və işəgötürənlərin nümayəndələri iştirak edib.

Mərasimdə çıxış edən təhsil nazirinin müavini İdris İsayev peşə təhsili sahəsinə göstərilən dövlət qayğısı, bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlərdən danışıb, bu sahədə aparılan islahatlar barədə məlumat verib. Nazir müavini beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində görülən işləri tədbir iştirakçılarına diqqətinə çatdırıb: "Peşə təhsilinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması üçün biz beynəlxalq əlaqələrə xüsusi diqqət yetirməliyik. Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq etməliyik. Bununla bağlı bir sıra islahat tədbirləri həyata keçirilərkən bir çox ölkələrlə və təşkilatlarla əməkdaşlıq edilmişdir. Avropa İttifaqının grant layihələri hesabına 4 pilot layihə üzrə hazırda peşə təhsili sistemi islahatları həyata keçirilir. Regionlar üzrə peşə təhsili müəssisələrinin müəyyən bir qismi əsaslı təmir olunur və avadanlıqlarla təchiz edilir.

→Ardı səh.7

UNEC sahibkarlar üçün beyin mərkəzi olacaq

Qlobal dünyanın əsas hədəflərindən biri əmək bazarının tələblərinə uyğun ixtisas sahiblərinin, peşəkar mütəxəssislərin hazırlığıdır. Gələcəyin tələbolunan peşələri baxımından bu məsələdə ən çox yük ali təhsil müəssisələrinin üzərinə düşür. Universitetin buraxdığı məzun işəgötürəni qane edəcəkmi? Real bazar və universitet arasında işgüzar münasibət modeli necə qurulmalıdır?

Bütün bu suallara noyabrın 21-də Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC) və Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) arasında Anlaşma Memorandumunun imzalanmasına həsr olunmuş tədbirdə cavab tapmaq olardı. Tədbirin mühüm leytmotivlərindən biri sahibkar-universitet əməkdaşlığı idi.

Tədbiri açan UNEC-in rektoru, professor Ədalət Muradov rəhbərlik etdiyi ali məktəbin məzun hazırlığı sahəsində prioritetlərinə də toxunub. UNEC -in rektoru qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin 2013-cü ildə imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nda tədris və kadr məsələlərində, təhsilin məzmununun formalaşmasında işəgötürənlərin fikirlərinin nəzərə alınması zəruriliyi qeyd olunub.

→Ardı səh.2

Oxumaq üçün yaş məhdudiyyəti aktuallığını itirir

Magistratura pilləsini bitirdikdən sonra bir çoxumuzun təhsil barədə düşünmədiyimiz sırr deyil. Problemə yaş ekvivalentində baxsaq, belə deyə bilərik: 22-25 yaşından sonra əksəriyyətimiz biliklərimizi artırmaq istiqamətində heç bir iş görmürük. Qərbdə isə ömür boyu oxumaq sanki bir normaya çevrilir. Avropada "daimi tələbə" deyilərkən "gələcəyin insanı" barədə təsəvvürlər yaranır. Dünya sanki anlamağa başlayıb ki, təhsil daimi prosesdir.

Diqqətli oxucu xatırlayır, qəzetimizdə dəfələrlə gələcəyin peşələri mövzusunda toxunmuşuq. Ehtimallara görə, təq-

ribən 12-15 ildən sonra hazırda mövcud olan peşələrin tən yarısı aktuallığını itirəcək. Bunun səbəbləri təbii ki, başqa mövzunun predmetidir, indi bizə maraqlı olan isə budur: peşələrini itirmiş şəxslər nə edəcəklər? Estoniya kimi ölkələrin təcrübəsi (həyatın az qala bütün sferalarının rəqəmsallaşması) göstərir ki, onlar üçün bir yol var: biliklərini artırmaq, təkmilləşmək və yeni çağırışlara, tələblərə hazır olmaq. Qərb təcrübəsində "həyatı boyu oxumaq", yaxud 30 yaşından sonrakı təhsil anlayışları da məhz bu gerçəkliyi ehtiva edir.

Gec oxumaq gec deyil

Yaxın gələcəkdə meydana yeni peşələrin çıxacağı artıq realdır. Bu o deməkdir ki, ən müxtəlif sahələrdə dünyanın peşəkarları olan şəxslər sabah yəndən "parta arxası"na keçməyə məcbur olacaqlar. Ancaq bu proses göründüyü qədər də hamar olmayacaq. Səbəblər bunlardır:

1. Yaşlı nəslin nümayəndələri məktəblilər və tələbələrə fərqli olaraq beynlərini yeni informasiya ilə doldurmağa o qədər də həvəslilə deyillər. Sadə dilə izah etsək, deyə bilərik ki, insana yaş keçdikcə yorulmaq xüsusiyyəti xasdır;

2. Hesab olunur ki, yaş nə qədər çoxdursa, oxumaq o qədər gecdir. "Boston Consulting Group"un araşdırmalarına görə, Rusiyada (bu statistikanı post-

sovet məkanının əksər təmsilçilərinə də aid etmək olar) 25 yaşından sonra oxumaq istəyənlərin sayı çox azdır, işəgötürənlər isə əməkdaşlarının təkmilləşmələrinə Avropadakından təqribən 10 dəfə az vəsait xərcləyirlər;

3. Məktəbdəki motivasiya sistemi - qiymət, valideynə tərifləmə kimi tədbirlər yaşlılar üçün keçərlil deyil;

4. Orta və ali məktəbdən nə qədər vaxt keçib, böyükler yenidən təhsil almaq bacarıqlarını itiriblər;

5. Böyüklərin əksəriyyəti təkmilləşdirmə kurslarına məcburən gedirlər, işdəki rəhbərlik istəməsə, getməzlər.

Avropa bu maneəni aşmış kimi görünür: burada 25-60 yaşlıların müxtəlif dərəcələr, ixtisasdaşmış kurslarına getməsi adi haldır.

→Ardı səh.9

Məktəblər idman mübarizəsində

Respublika çempionatının
rayondaxili mərhələsində 50562 şagird
2397 məktəbin şərəfini qoruyacaq

Səh.14

2019–2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı

← Övvəli səh.4

5. Gözlənilən nəticələr

5.1. Dövlət Proqramının icrasından aşağıdakı nəticələrin əldə olunması gözlənilir:

5.1.1. beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirildiyi Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələrində ölkənin

inkişaf prioritetlərinə uyğun yüksəkixtisaslı kadrların müasir standartlar səviyyəsində hazırlığına nail olunması;

5.1.2. beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirildiyi Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələrinə əcnəbi professor-müəllim heyətini əmək fəaliyyətinə cəlb etməklə, ali təhsil sistemində aparılan islahatların sürətləndirilməsinə, həmin ali təhsil müəssisələrinin müasir tələblərə uyğunlaşdırılmasına, idarəetmə və beynəlxalq əməkdaşlıq bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinə, universitetlərin beynəlxalq reytinginin yüksəlməsinə və elm-tədqiqat profilili təhsil müəssisələrinə çevrilməsinə nail olunması;

5.1.3. Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrində tədris olunan beynəlxalq ikili diplom proqramlarının beynəlxalq akkreditasiyasına nail olunması;

5.1.4. Azərbaycan Respublikasının ali

təhsil müəssisələrində beynəlxalq ikili diplom proqramlarını həyata keçirməklə onların nüfuzunun artmasına və regional təhsil mərkəzlərinə çevrilməsinə nail olunması;

5.1.5. Dövlət Proqramı çərçivəsində doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil almış şəxslərin əldə etdikləri beynəlxalq təcrübənin elmi-pedaqoji sahədə tətbiqi;

5.1.6. ölkənin əmək bazarının tələbatı əsasında müəyyən olunmuş peşə və ixtisas-

lar üzrə yüksəkixtisaslı kadr potensialının formalaşdırılmasına nail olunması;

5.1.7. Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarına aparıcı ölkələrin ali təhsil standartları çərçivəsində keyfiyyətli təhsil almaq imkanının genişləndirilməsi;

5.1.8. işgötürənlərlə əlaqələrin qurulması nəticəsində Dövlət Proqramı çərçivəsində doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil almış məzunların işlə təminatı.

6. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı

Sıra №-si	Tədbirin adı	İcraçı orqanlar	İcra müddəti
6.1. Yerli ali təhsil müəssisələrində beynəlxalq ikili diplom proqramlarının təsis edilməsi			
6.1.1.	Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrində ölkənin ehtiyac duyulan ixtisaslar üzrə nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələri ilə birgə beynəlxalq ikili diplom proqramlarının təşkili	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, Xarici İşlər Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan digər qurumlar	2019–2023
6.1.2.	beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrində müvafiq ixtisaslar üzrə tədris proqramlarının xarici ali təhsil müəssisələrinin təcrübəsi əsasında hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2019–2023
6.1.3.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrində tədris prosesinin beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla təşkili	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2019–2023
6.1.4.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrində əcnəbi professor-müəllim heyətinin kurikulumların yenilənməsi işinə cəlb edilməsi	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2019–2023
6.1.5.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrinin inkişaf göstəricilərinin beynəlxalq reytingin tələblərinə uyğunlaşdırılması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2019–2023
6.1.6.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan ali təhsil müəssisələrində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2019–2023
6.1.7.	beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün xarici tərəfdaş ali təhsil müəssisələrinin seçilməsi prosedurları və meyarlarının hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu	2019
6.1.8.	beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ixtisas proqramlarının və təhsil səviyyələrinin seçilməsi meyarlarının hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, İqtisadiyyat Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan digər qurumlar	2019–2023
6.1.9.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan ali təhsil müəssisələrində təlim-tədris prosesində iştirak edəcək əcnəbi-professor müəllim heyətinin fəaliyyətinin təşkili, ezamiyyətlərinin maliyyələşdirilməsi sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, Vergilər Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan digər dövlət qurumları	2019–2023
6.1.10.	əmək bazarının tələbatı nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan ali təhsil müəssisələrində əmək fəaliyyətinə cəlb ediləcək əcnəbi professor-müəllim heyətinin mühazirəyə cəlb ediləcəyi tədris fənlərinin siyahısının hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	mütəmadi
6.1.11.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrində yerli və əcnəbi professor-müəllim heyətinin, istedadlı tələbələrin elmi araşdırmalarda birgə iştirakını nəzərdə tutan elmi-tədqiqat qruplarının yaradılması və elmi araşdırma proqramlarının hazırlanması	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası, Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	mütəmadi
6.1.12.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan ali təhsil müəssisələrində əmək fəaliyyətinə cəlb edilən əcnəbi professor-müəllim heyətinin akademik fəaliyyətinin keyfiyyətinin monitorinqi və tədris prosesinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı mexanizmin yaradılması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	mütəmadi
6.1.13.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan ali təhsil müəssisələrində ehtiyac duyulan sahələr üzrə əcnəbi mütəxəssislərin tədrisə alternativ yollarla cəlb olunması üçün beynəlxalq əməkdaşlığın təşviq edilməsi	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	mütəmadi

6.1.14.	beynəlxalq ikili diplom proqramları çərçivəsində dövlət vəsaiti və öz vəsaiti hesabına təhsil alacaq Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının sayının illər üzrə proqnozlaşdırılmasına, ikili diplom proqramlarının gələcək dayanıqlılığına dair mexanizmin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan digər dövlət qurumları	2019–2023
6.1.15.	beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi və cari xərclərinin maliyyələşdirilməsi mexanizminin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan digər dövlət qurumları	2019
6.1.16.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrində əmək fəaliyyətinə cəlb ediləcək əcnəbi professor-müəllim heyəti ilə bağlı məlumatların idarə olunması məqsədilə ali təhsil müəssisələri ilə birgə elektron bazanın yaradılması	Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2019–2020
6.2. Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin akademik imkanlarının gücləndirilməsi			
6.2.1.	Dövlət Proqramına uyğun olaraq təhsil sahəsində normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi	2019–2023
6.2.2.	ödəniş formaları və mənbələri nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində doktorantura səviyyəsi üzrə təhsilinin maliyyələşdirilməsi qaydalarının hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu	2019
6.2.3.	Dövlət Proqramı çərçivəsində doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil alacaq şəxslərin təhsilinin işgötürənlərin iştirakı ilə müştərək maliyyələşdirmə mexanizmlərinin hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyası	2019
6.2.4.	Dövlət Proqramının maliyyələşdirilməsi üçün ayrılan maliyyə vəsaitlərinin istifadəsinin monitorinqi	Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası	ildə iki dəfə
6.2.5.	Azərbaycanın inkişaf strategiyası nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının xaricdə doktorantura səviyyəsi üzrə təhsili üçün prioritet ixtisas istiqamətlərinin müəyyən edilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyası və aidiyyəti dövlət qurumları	2019–2023
6.2.6.	Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının xaricdə doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil almaları üçün prioritet ixtisasların və xarici ölkələrin müvafiq ali təhsil müəssisələrinin müəyyənləşdirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu	mütəmadi
6.2.7.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə xarici tərəfdaş qurum və ya xarici ali təhsil müəssisəsi və yerli ali təhsil müəssisəsi arasında əməkdaşlıq müqavilələrinin imzalanması	Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, Xarici İşlər Nazirliyi	mütəmadi
6.2.8.	doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil alacaq Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının seçimi meyarları və prosedurlarının müəyyən edilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi	2019
6.2.9.	təhsil dövründə doktorantların akademik göstəricilərinin monitorinqi mexanizminin təkmilləşdirilməsi	Təhsil Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının müvafiq ali təhsil müəssisələri	mütəmadi
6.2.10.	Dövlət Proqramı çərçivəsində doktorantura səviyyəsi üzrə məzunların müsabiqə yolu ilə işə qəbulunun tənzimlənməsi üçün normativ hüquqi aktların hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi	2019
6.2.11.	Dövlət Proqramı çərçivəsində təhsil alan şəxslərlə bağlı mövcud elektron bazaların təkmilləşdirilməsi və onlardan istifadə imkanlarının (elektron arayışlar, elektron sənəd dövriyyəsi və s.) genişləndirilməsi	Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	mütəmadi
6.2.12.	Dövlət Proqramının icrası məqsədilə Təhsil Nazirliyinin nəzdində Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitləri hesabına "Dövlət Proqramının idarəetmə qrupu"nun yaradılması	Nazirlər Kabineti, Dövlət Neft Fondu, Təhsil Nazirliyi	2019
6.2.13.	Dövlət Proqramının icrası ilə bağlı ictimaiyyətin məlumatlandırılması	Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu	mütəmadi

Məktəblər idman mübarizəsində

Rəşad ZİYADOV

Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Milli Olimpiya Komitəsi və Azərbaycan Məktəb İdmanları Federasiyasının birgə əməkdaşlığı ilə keçirilən "Məktəblər arasında respublika çempionatı"nın məktəbdaxili mərhələsi başa çatıb. Noyabrın 1-dən isə rayon daxili mərhələyə start verilib. Qeyd edək ki, məktəbdaxili mərhələdə ümumilikdə 2397 orta məktəb iştirak edib. Yarışlarla bağlı məlumat əldə etmək üçün "Təhsil" Respublika İdman Mərkəzinin direktoru, "Məktəblər arasında respublika çempionatı"nın hakimi kollegiyasının üzvü Natiq Lahıçovla görüşdük. Bizə çempionatla bağlı ətraflı məlumat verən N.Lahıçov bildirdi ki, "Məktəblər arasında respublika çempionatı" - məktəblər arasında müvafiq idman növləri üzrə keçirilən yarışlardır. Yarış bədən tərbiyəsi və idmanın məktəblərdə kütləviliyinin artırılmasına və sağlam həyat tərzinin aşılanmasına təkan vermək məqsədi ilə təşkil edilib. Burada məqsəd məktəblilər arasında bədən tərbiyəsi və idmanı təbliğ etmək, sinifdən xaric və məktəbdən kənar fəaliyyət

Respublika çempionatının rayondaxili mərhələsində 50562 şagird 2397 məktəbin şərəfini qoruyacaq

sahəsində ümumtəhsil məktəblərinin bu istiqamətdə işini qiymətləndirmək, məktəblilərdən ibarət yığma komandanın heyətini müəyyənləşdirmək, müxtəlif idman növləri üzrə qalib məktəblərin idmançılarına aidiyyəti beynəlxalq yarışlarda iştirakını təşkil etməkdən ibarətdir. Bundan başqa, ümumtəhsil müəssisələrində fiziki tərbiyə fənninin tədrisinin forma və metodlarını, sinifdən xaric və məktəbdən kənar kütləvi bədən tərbiyəsi və idman işlərini təkmilləşdirmək, aidiyyəti idman federasiyaları ilə birgə ümumtəhsil müəssisələri, uşağ-gənclər idman məktəbləri ilə əməkdaşlığı genişləndirmək də vacib vəzifələrdəndir. Natiq Lahıçov orta məktəblərin yarışlara müxtəlif idman növləri üzrə qatılmasından danışıqları bildirdi ki, basketbol idman növü üzrə yarışlarda 1442 orta məktəbdən 69216, voleybol idman növü üzrə 1303 orta məktəbdən 62544, atletika idman növü

üzrə 2262 orta məktəbdən 54288, şahmat idman növü üzrə yarışlarda isə 675 orta məktəb üzrə 16200 şagird iştirak edib. İdman mərkəzinin direktoru ümumilikdə məktəbdaxili yarışlara 2397 məktəb üzrə 4 idman növü üzrə (şahmat, atletika, voleybol və basketbol) 202248 şagirdin qatıldığını söyləyib.

Rayondaxili mərhələdən söhbət açan Natiq Lahıçov qeyd edib ki, burada 2397 orta məktəbin iştirakı qeydə alınıb. Belə ki, atletika idman növü üzrə yarışlarda 2262 orta məktəbdən 13572, voleybol üzrə yarışlarda 1303 məktəbdən 15636, basketbol idman növü üzrə yarışlarda 1442 orta məktəbdən 17304, şahmat idman növü üzrə yarışlarda isə 675 orta məktəb üzrə 4050 şagird iştirak edəcək. Ümumilikdə rayondaxili mərhələdə 2397 orta məktəb üzrə 50562 şagird mübarizə aparır. Bu mərhələyə noyabr ayının sonunda yekun vurulacaq: "Dekabrın 5-dən isə artıq voleybol və basketbol idman növləri üzrə zona yarışlarına start verəcək. Zona yarışlarında hər bir rayon (şəhər) üzrə rayondaxili mərhələdə birinci yeri tutan komandalara iştirak edəcək".

N.Lahıçov çempionatın keçirilməsindən əvvəl hazırlıq işləri ilə əlaqədar Baş Hakimler Kollegiyasının üzvləri tərəfindən təsdiq edilmiş zonalər üzrə seminarlar barədə də məlumat verib: "Seminarlarda Baş Hakimler Kollegiyasının üzvləri tərəfindən iştirakçılara çempionatın mərhələlər üzrə yüksək səviyyədə təşkil edilməsi və sənədləşmə işlərinin hazırlanması ilə əlaqədar müvafiq tövsiyələr verilib. Təsdiq edilmiş qrafikə əsasən Bakı, Gəncə şəhərlərində və Ağdaş, Xaçmaz rayonlarında keçirilən seminarlarda rayon (şəhər)

Gənclər və İdman İdarələrinin, İdman Şahmat Məktəblərinin rəhbərləri və rayon (şəhər) təhsil şöbələrinin (idarələrinin) fiziki tərbiyə metodistləri iştirak ediblər.

Yarışların mükafatlandırılma mərhələsindən danışan hakimlər kollegiyasının üzvü Natiq Lahıçov bildirdi ki, çempionatın III mərhələsinin idman növləri üzrə qalibləri Azərbaycan tərəfindən diplomla təltif ediləcəklər: "Yarışların final mərhələsində idman növləri üzrə I, II və III yerləri tutan komandalara və məşqçilərə təşkilatçılar tərəfindən kubok, medal, müvafiq dərəcəli diplom və xatirə hədiyyələri ilə təltif olunacaqlar. Yarışlara müttəmədi azarkeşlik edən məktəbə "Ən yarıdıcı və coşqulu azarkeş məktəb" nominasiyasında xüsusi mükafat verəcək.

"Azərbaycan məktəbi"

Jurnal yeni görünüş, forma və məzmununda

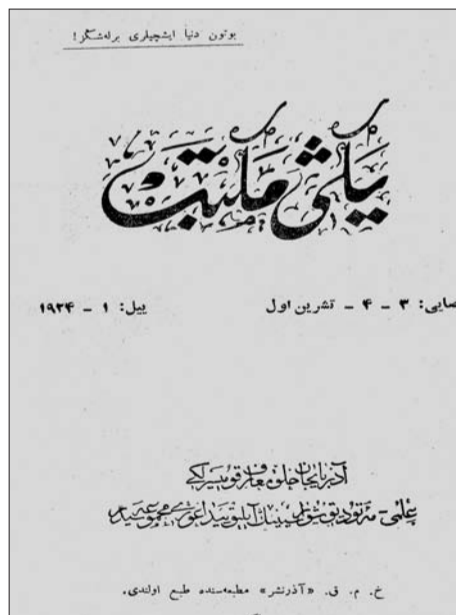
Samirə KƏRİMOVA

"Azərbaycan məktəbi" jurnalı. Bu ad respublikanın təhsil ictimaiyyətinə yaxşı tanışıdır. Pedaqoji mətbuat tariximizin ən uzunömürlü jurnallarından biri hesab olunur. 1924-1930-cu illərdə "Yeni məktəb", 1930-1943-cü illərdə "Müəllimə kömək", 1943-cü ildən başlayaraq isə "Azərbaycan məktəbi" adı ilə nəşr olunub.

Bu jurnalın keçmiş SSRİ-də görkəmli alimlər, elm kollektivləri, qabaqcıl müəllimlər tərəfindən işləyib hazırlanmış ideyaların və təcrübələrin respublika məktəblərində yayılmasına mühüm rolu olub. Həmin dövrdə akademiklərdən Məmməd Arif, Feyzulla Qasımzadə, Həmid Araslı, Məmməd Cəfər, Əşrəf Hüseynov, Məmmədəğa Şirəliyev, müxbir üzvlərdən dil üzrə Əbdülməvlid Dəmirçizadə, fizika üzrə Abbasqulu Abbaszadə, riyaziyyat üzrə Maqsum Cavadov, kimya üzrə Cümşüd Zülfiqarlı, həmçinin metodika məsələləri ilə əlaqədar SSRİ Pedaqoji EA-nın akademiki Mehdi Mehizadə, pedaqoji elmlər doktoru Əhməd Seyidov, professor Ağəmməd Abdullayev, Mixail Prokofyev, Aleksandr Osipoviç, Artur Petrovskiy görkəmli pedaqoq, akademik Şalva Amonaşvili və digər neçə-neçə görkəmli alimlər jurnala six əməkdaşlıq əlaqələri qurmuş, özlərinin bir sıra qiymətli fikirlərini məhz bu nəşr vasitəsilə oxuculara çatdırmışlar. Jurnal hər dövrdə öz aktuallığını qoruyub saxlaya bilmişdir.

İllərin sınağından uğurla çıxan "Azərbaycan məktəbi" jurnalı 2018, 2-ci sayından etibarən yeni məzmun, forma və tərtibatda oxucuların ixtiyarına verilib.

Qloballaşan dünyada müasir elmi tədqiqatların nəticələrini dəyərləndirərək, istiqamətlərin müxtəliflik təşkil etdiyini görürük. Ümumiyyətlə, bu qiymətləndirmələri aparan elmi tədqiqat

mərkəzləri əsas üstünlüyü güclü istinad bazasına malik və təsir gücü ölçülə bilən jurnallara verirlər. Elmi jurnalların reytingi və təsir gücü onun impakt faktorlu olması ilə ölçülür. Elə "Azərbaycan məktəbi" jurnalı da beynəlxalq standartlara cavab verən elmi məqalələrin dərcinə nail olmağı qarşıma məqsəd qoyub.

Jurnalın elmi yenilikləri çoxdur. Əlbəttə ki, bunlardan birincisi elmi məqalələrin indekslənməsidir. Elmi məqalələrin indekslənməsi müəllif hüquqlarının qorunaraq plagiatın qarşısının alınması, məqalənin keyfiyyət dəyərinin və elmi aktuallığının müəyyən edilməsi deməkdir. Keyfiyyət dəyəri olan impakt faktor, beynəlxalq elm aləmində nə dərəcədə aktual olub ona istinad edilməsi ilə ölçülür. İndekslemə qurumlarının ən böyüyü olan *Web of Science (WOS)* profili üzrə qurulan *Web of Knowledge Core Collection* çox zəngin bilik və informasiya bazasıdır. "Azərbaycan məktəbi" jurnalının da əsas hədəflərindən biri dərc olunacaq məqalələrin keyfiyyət dəyəri yüksəldərək bu böyük elmi qurumun istinad bazasına daxil olmaq və pedaqogika sahəsində "Social Science Citation" un siyahısına düşməkdir.

Digər elmi yenilik isə bundan ibarətdir ki, qəbul edilən məqalələrin orijinallığı xüsusi proqramlar vasitəsilə yoxlanılacaq, onların daha rahat axtarışını və istifadəsini təmin etmək məqsədilə DOI (digital object identifier) nömrələri alınacaq.

Bundan başqa, mətbu orqanın www.journal.edu.az adlı yeni saytı oxucuların istifadəsinə verilir. Bu saytda oxucular və elmi araşdırma aparacaq tədqiqatçılar jurnalın bütün arxiv nömrələrinə daxil olub məqalələrlə tanış ola biləcək, öz məqalələrini internetlə (onlayn submission) jurnalın redaksiyasına göndərebiləcəklər.

Oxucularla sadəcə jurnal vasitəsilə deyil, elmi konfrans və simpoziumlarda, beynəlxalq layihələrdə də görüşməyi düşünən "Azərbaycan məktəbi"nin bütövlükdə təhsil ictimaiyyətinin həm zövqünü, həm də elmi-təcrübə ehtiyaclarını ödəyəcək bir jurnala çevriləcəyinə əminik.

Ümumi təhsil müəssisələri arasında memorandum imzalanıb

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyindəki 45, 57, 82, 177, 202, 283, 297 nömrəli tam orta məktəblər, 246 nömrəli məktəb-lisey, 291 nömrəli Ekologiya liseyi ilə 36 nömrəli məktəbdə yaradılan Distant Təhsil və İnkişaf Mərkəzi arasında elm və texnologiya sahəsində əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanıb.

Qeyd olunan təhsil müəssisələri ümumi maraq kəşb edən sahələrdə, yəni rəqəmsal laboratoriyaların birgə istifadəsi, müasir təlim metodlarının mübadiləsi, müəllimlərin təkmilləşdirilməsi və kadr potensialının yüksəldilməsi, şagirdlərin şəxsiyyətyönümlü inkişafı istiqamətində əməkdaşlıq edəcəklər.

Qeyd edək ki, Distant Təhsil və İnkişaf Mərkəzi Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə 2-ci qrant müsabiqəsində qalib gəlmiş "Tədrisdə xüsusi distant texnologiyaların istifadə sistemlərinin inkişafı və iş prosesində müasir təlim texnologiyalarının tətbiqi formaların" layihəsi çərçivəsində yaradılıb. Layihə çərçivəsində 300 müəllim üçün müasir dərslərin hazırlanması və qiymətləndirilməsi, Prometan interaktiv texnologiyalardan tədris prosesində istifadə istiqamətində təlimlər təşkil edilib.

Fənn olimpiadalarının ilk mərhələsi üçün seçim turu

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyində olan ümumi təhsil müəssisələrində Respublika fənn olimpiadalarına hazırlıq məqsədilə sınaq yoxlamaları və monitorinqlər keçirilib.

Respublika fənn olimpiadalarının rayon (şəhər) mərhələsi iştirakçıların tərkibinin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə təşkil edilən sınaq yoxlamalarda VI-XI sinif şagirdləri iştirak edib.

Sınaq yoxlamalarda şagirdlər Azərbaycan dili və ədəbiyyat, tarix, coğrafiya, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika və ingilis dili fənləri üzrə biliklərini sınaqıblar.

Şagirdlərin yazı işləri fənn müəllimlərinin ibarət komissiya tərəfindən yoxlanılıb. Sınaq yoxlamalarda yaxşı nəticə göstərən məktəblilər yanvar ayında keçiriləcək Respublika fənn olimpiadalarının rayon (şəhər) mərhələsində iştirak etmək şansı qazanıb.

Qeyd edək ki, Respublika fənn olimpiadalarının keçirilməsində əsas məqsəd istedadlı şagirdləri aşkara çıxarmaq, ayrı-ayrı fənlər üzrə istedadı və yaradıcı tefəkkürü ilə fərqlənən məktəblilərin potensial imkanlarını inkişaf etdirmək, şagirdlərin ixtisas və peşə seçiminə hazırlanması üçün zəmin yaratmaqdan ibarətdir.

Rəqabətqabiliyyətli məzunlar

Oruc MUSTAFAYEV

Böyük Britaniyanın "Times Higher Education" (THE) nəşri 2018-ci ildə universitet məzunlarının ömək bazarında rəqabətqabiliyyətliliyinə həsr olunmuş növbəti tədqiqatın nəticələrini açıqlayıb. THE-nin tədqiqatla bağlı araşırında qeyd olunur ki, kollecə və ya universitetə qəbul hələlik sizə arzuladığınız iş və ya karyera perspektivinə zəmanət vermir. Buna görə də bütün dünyada çox sayda tələbə ali məktəbi bitirdikdən sonra özünə iş tapa bilmir. Bu, sözsüz ki, kədərli andır. Digər tərəfdən, universitet bitirməyinizə rəğmən işsiz qalmaq həm də üzücü haldır. Məlum olur ki, düzgün universitet seçimi, sözsüz ki, işlə təmin olunma şansınızı yüksəldə bilər. "Times Higher Education"-nin son siyahısı göstərir ki, işəgötürən şirkətlərin gözündə hansı universitet tələbə hazırlığında ən

yaşlı hesab edilir. Sorğuda dünyanın 41 ölkəsindən 250 universitet iştirak edib.

Gözləndiyi kimi, Birləşmiş Ştatlar ömək bazarına hazırlıqlı məzun yetişdirən 10 ən yaxşı universitet siyahısında dominantlıq təşkil edir. İlk 10-luqda ABŞ universitetləri 6 mövqə əldə edib. Qalan 4 yeri Böyük Britaniya, Almaniya, Yaponiya və Sinqapur bölüşüblər. Qlobal 10-luqda Asiyadan cəmi 2 ali məktəb - Yaponiyanın Tokio və Sinqapurun Milli universitetləri təmsil olunub. Siyahıya ABŞ-ın nüfuzlu Harvard Universiteti başçılıq edir. Daha sonra Kaliforniya Texnologiya İnstitutu və Massaçusets

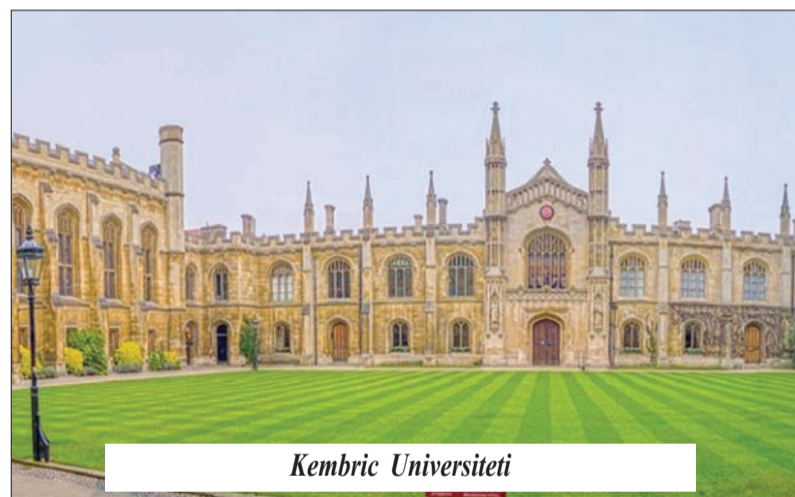
Düzgün universitet seçimi işlə təmin olunma şansınızı yüksəldə bilər

Texnologiya İnstitutu gəlir. Beləliklə, ilk 3 yer ABŞ-a məxsusdur. İlk 5-likdə Böyük Britaniyanın Kembric (4-cü yer) və ABŞ-ın daha bir nüfuzlu ali məktəbi - Stanford Universiteti (5-ci yer) qərarlaşıb. M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti sıralamada 126-cı yeri (ötən il 129-cu) tutub. Ali məktəbin mətbuat xidməti MDU-nun reytingdə təmsil olunma faktını keyfiyyətin göstəricisi kimi qiymətləndirib.

Məzunların işəgötürəlmə göstəricisi üzrə reytingdə dünyanın 150 ən yaxşı ali məktəbi yer alıb. Siyahı tərtib olunarkən dünyanın 22 ölkəsindən olan işəgötürənlərin fikirləri əsas

götürülüb. Cari ilin mayından sentyabra qədər işçi heyətinin cəlb olunması üzrə iri şirkətlərin təxminən 7 min meneceri arasında onlayn-sorğu keçirilib. Rəyi soruşulanlar məzunların işlə təmin olunması nöqtəyindən ən müvəffəqiyyətli əməkdaşlar buraxan ali məktəblərin adlarını çəkiblər. Respondentlər öz ölkələrindən olan universitetlər üçün səs verə bilməyiblər. Daha ətraflı www.timeshighereducation.com/student/best-universities/best-universities-graduate-jobs-global-university-employability-ranking səhifəsindən tanış olmaq olar.

Reyting	Ali məktəbin adı	Ölkə	Topladığı bal	Dünya reytingində yeri
1	Harvard University	ABŞ	2,243	6
2	California Institute of Technology	ABŞ	2,100	5
3	Massachusetts Institute of Technology	ABŞ	1,791	4
4	University of Cambridge	Böyük Britaniya	1,706	2
5	Stanford University	ABŞ	1,664	3
6	Technical University of Munich	Almaniya	1,443	44
7	Princeton University	ABŞ	1,402	7
8	Yale University	ABŞ	1,354	8
9	The University of Tokyo	Yaponiya	1,297	42
10	National University of Singapore	Sinqapur	1,249	23
11	University of Oxford	Böyük Britaniya	1,225	1
12	ETH Zurich	İsveçrə	1,202	11
13	University of Toronto	Kanada	1,141	21
14	Columbia University	ABŞ	1,109	16
15	New York University	ABŞ	1,102	27
16	Hong Kong University of Science and Technology	Honkonq	1,058	46
17	Imperial College London	Böyük Britaniya	1,038	9
18	McGill University	Kanada	991	44
19	Peking University	Çin	952	31
20	University of Melbourne	Avstraliya	859	32
21	Johns Hopkins University	ABŞ	855	12
22	University of California, Berkeley	ABŞ	848	15
23	HEC Paris	Fransa	847	aks olunmayıb
24	IE University	İspaniya	827	aks olunmayıb
25	École Polytechnique Fédérale de Lausanne	İsveçrə	768	35
26	LMU Munich	Almaniya	751	32
27	Dartmouth College	ABŞ	733	99
28	Indian Institute of Science	Hindistan	726	251-300
29	King's College London	Böyük Britaniya	713	38
30	École Polytechnique	Fransa	697	108
31	Ecole Normale Supérieure Paris (PSL)	Fransa	693	41
32	Tokyo Institute of Technology	Yaponiya	691	251-300
33	Mines ParisTech (PSL)	Fransa	659	41
34	EMLYON	Fransa	653	aks olunmayıb
35	University of Manchester	Böyük Britaniya	652	57
36	Shanghai Jiao Tong University	Çin	647	190
37	University of Montreal	Kanada	645	90
38	Heidelberg University	Almaniya	628	47
39	CentraleSupélec	Fransa	626	401-500
40	Duke University	ABŞ	613	18
41	Rice University	ABŞ	606	86
42	University of Chicago	ABŞ	593	10
43	University of Sydney	Avstraliya	589	59
44	Fudan University	Çin	574	105
45	Stockholm University	İsveç	567	153
46	Australian National University	Avstraliya	564	49
47	Brown University	ABŞ	558	53
48	University of Helsinki	Finlandiya	557	99
49	University of Copenhagen	Danimarka	554	116
50	University of Navarra	İspaniya	541	251-300

51	Humboldt University of Berlin	Almaniya	525	67
52	Tsinghua University	Çin	524	22
53	Indian Institute of Technology Delhi	Hindistan	523	501-600
54	Brigham Young University	ABŞ	517	aks olunmayıb
55	Delft University of Technology	Niderland	504	58
56	University of British Columbia	Kanada	451	37
57	Ohio State University	ABŞ	445	71
58	Hebrew University of Jerusalem	İsrail	441	201-250
59	Kyoto University	Yaponiya	430	65
60	Monash University	Avstraliya	425	84
61	Carnegie Mellon University	ABŞ	423	24
62	University of California, Los Angeles	ABŞ	407	17
63	University of Hong Kong	Honkonq	405	36
64	Goethe University Frankfurt	Almaniya	398	251-300
65	Cornell University	ABŞ	394	19
66	Bocconi University	İtaliya	392	aks olunmayıb
67	Boston University	ABŞ	385	74
68	Tufts University	ABŞ	368	152
69	University of New South Wales	Avstraliya	366	96
70	Seoul National University	Çin	354	63
71	University of Edinburgh	Böyük Britaniya	346	29
72	KU Leuven	Belçika	343	48
73	Nanyang Technological University, Singapore	Sinqapur	340	51
74	Frankfurt School of Finance & Management	Almaniya	336	aks olunmayıb
75	University of Zurich	İsveçrə	334	90
76	UCL	Böyük Britaniya	323	14
77	Korea Advanced Institute of Science and Technology (KAIST)	Çin	314	102
78	McMaster University	Kanada	312	77
79	Technical University of Berlin	Almaniya	311	131
80	University of Bristol	Böyük Britaniya	309	78
81	Technion Israel Institute of Technology	İsrail	299	301-350
82	Lund University	İsveç	298	98
83	London School of Economics and Political Science	Böyük Britaniya	297	26
84	ESSEC Business School	Fransa	293	aks olunmayıb
85	Karlsruhe Institute of Technology	Almaniya	287	135
86	KTH Royal Institute of Technology	İsveç	282	187
87	Erasmus University Rotterdam	Niderland	281	70
88	Chinese University of Hong Kong	Honkonq	278	55
89	Sorbonne University (Faculty of Science and Engineering)	Fransa	277	73
90	University of São Paulo	Braziliya	274	251-300
91	University of Lausanne	İsveçrə	273	176
92	Hanyang University	Çin	272	351-400
93	Georgia Institute of Technology	ABŞ	271	34
94	Georgetown University	ABŞ	269	109
95	Leiden University	Niderland	268	68
96	Utrecht University	Niderland	96	74
97	EDHEC Business School	Fransa	263	aks olunmayıb
98	Monterrey Institute of Technology and Higher Education	Meksika	260	601-800
99	Karolinska Institute	İsveç	254	40
100	RWTH Aachen University	Almaniya	253	87